

Oranjesupporters hielden zich tijdens de voetbalwedstrijd tegen IJsland op 11 oktober niet alleen met voetbal bezig, maar ook met Icesave.

sluit Icesave Nederland zijn internetloket, waardoor 106.000 particuliere spaarders, gemeentes en provincies niet meer bij hun geld kunnen.

De crisis verhindert dat de centrale bank harde maatregelen kan nemen. De centrale bank heeft het publiek ook niet kunnen waarschuwen, ondanks de schending van de afspraak. Volgens ingewijden zou dat paniek hebben veroorzaakt onder de spaarders en de IJslandse banksector. Daarnaast had DNB haar handen vol aan de redding van Fortis en het maken van een vangnet voor het hele Nederlandse bankwezen. Het gevolg is wel dat tijdens de stille diplomatie van DNB Nederlandse spaarders nog steeds massaal een spaarrekening openen bij Icesave.

GROTE RISICO'S

De centrale bank zweeg ook over de staat van de IJslandse economie. Op IJsland en bij de banken van dat land was heel wat aan de hand. Kredietbeoordelaar Fitch meldde in april dit jaar al dat de 'enorme grootte van de banksector ten opzichte van de totale economie vragen oproept over de mogelijkheden die de regering zou hebben de banken te ondersteunen.' Ook het IMF signaleerde, in juli, 'grote risico's' binnen de IJslandse banksector. Wat ook grote zorgen baarde was dat de banken van het landje de komende twee jaren veel leningen moesten aflossen, terwijl hun toegang tot de geld- en kapitaalmarkt moeilijker werd. Bovendien luidde een groot deel van de leningen in buitenlandse valuta, waardoor de werkelijke kosten voor de IJslandse banken sterk afhankelijk waren van de grillen van de valutamarkten.

Dat was juist een van de belangrijkste redenen voor de IJslandse banken om op jacht te gaan naar spaargeld in Europese landen. Jarenlang konden ze spotgoedkoop geld lenen op de internationale kapitaalmarkt. De gezamenlijke schuld van de drie grootste IJslandse banken was vijf keer zo groot als het bruto binnenlands product van IJsland. Arnór Sigh-Vatsson, hoofdeconoom van de IJslandse centrale bank ver-

particulieren mocht ophalen. "Dat was een afspraak tussen DNB en Landsbanki", aldus de zegsman.

De toezichthouder kan een bankvergunning niet weigeren, maar is wel verantwoordelijk voor toezicht op de liquiditeitspositie van elk bankkantoor in Nederland. Elke bank, Nederlands of buitenlands, moet daarover maandelijks rapporteren aan DNB. En inderdaad, nog geen maand na de afspraak gaat het mis. Tot grote schrik van de toezichthouders stofzuigt Icesave de Nederlandse spaarmarkt in juni leeg. "De bank haalt veel meer geld op dan afgesproken. Van kleinschaligheid was geen sprake meer. Daar moest een eind aan komen", aldus de centrale bank.

Eind juli, begin augustus komt de centrale bank aan het Frederiksplein in actie. Twee toezichthouders van DNB vliegen naar IJsland om over de schending te praten. Dat levert niet veel op. Eind augustus wordt daarom de hoogste baas, DNB-president Nout Welink, ingeschakeld. Tussen de IJslandse en Nederlandse toezichthouders wordt op het hoogste niveau overlegd. Ook dat levert niets op. De ruzie loopt nog verder op als de IJslanders tot grote verrassing van DNB op 23 september een brief sturen. Daarin melden de IJslanders doodleuk dat ze zich niet gebonden voelen aan de in mei gemaakte afspraken. "We willen weer met hen in overleg, maar dan worden we ingehaald door de kredietcrisis", meldt DNB. Begin oktober worden een voor een de IJslandse banken genationaliseerd, ook Landsbanki. Op 7 oktober

VOLGENS AFSPRAAK MET DNB MOCHT ICESAVE IN HET EERSTE JAAR 500 MILJOEN EURO OPHALEN

zuchtte in mei dit jaar al dat de IJslandse banken te groot waren geworden voor het kleine land. Voor DNB had het dan ook geen verrassing mogen zijn dat toen vorige zomer de kredietcrisis uitbrak, ook het vertrouwen die de IJslandse banken op de kapitaal- ▶